

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Vår referanse: 2020/21275-12
Saksbehandler: Ulrikke Christina Kjær
Dato: 29. mai 2020
Deres ref.:

Bergen kommunes høringsuttalelse - Forslag til endringer i forurensningsloven og vass- og avløpsanleggslova for bedre overvannshåndtering

Byrådet behandlet saken i møtet 28.05.2020 sak 1154/20 og fattet følgende vedtak:

1. Byrådet avgir høringsuttalelse til «Forslag til endringer av forurensningsloven og vass- og avløpsanleggslova for bedre overvannshåndtering» slik den fremkommer av byrådets forslag.
2. Melding om vedtak sendes Bystyrets kontor.

Nedenfor følger kommunens uttale i tråd med ovennevnte:

«Bergen kommune viser til Forslag til endringer i forurensningsloven og vass- og avløpsanleggslova for bedre overvannshåndtering. Oppfølging av NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder. Forslaget ble lagt ut på høring av Miljødirektoratet (MD) 02.03.2020, frist for uttale er 02.06.2020. Bergen kommune har følgende uttalelse til de foreslåtte lovendringene:

Endringer i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Innspill til endringer i § 21:

Bergen kommune er av den oppfatning at det er hensiktsmessig å presisere og modernisere definisjonen av avløpsvann. Ved å innføre spillvann som samlebetegnelse for brukt vann fra sanitærinstallasjoner og industri, vil man oppnå en tilpasning av lovverket til begrepsbruken i vannbransjen, og det gir en hensiktsmessig kobling til en deling av definisjonen av avløpsanlegg i spillvannsanlegg og overvannsanlegg.

Bergen kommunes forslår følgende endringer i § 21:

Med avløpsanlegg forstås anlegg for transport og behandling av avløpsvann. Med avløpsvann forstås spillvann og overvann.

Med spillvannsanlegg forstås anlegg for transport og behandling av spillvann, herunder felles ledning for spillvann og overvann. Med spillvann forstås brukt vann fra sanitærinstallasjoner og industri (sanitært og industrielt avløpsvann).

Med overvannsanlegg forstås anlegg som er etablert for oppsamling, avledning og eventuelt behandling av overvann, herunder felles ledning for overvann og drensvann. Med overvann forstås vann som renner av på overflaten som følge av regn og smeltevann. Med drensvann

forstås vann fra grunnen som avledes for å hindre skader på bygninger, veger, dyrket mark, mv.

I høringsnotat sier MD at «Lovens definisjon av avløpsvann er, som definisjonen av avløpsanlegg, en veletablert definisjon som flere ulike lov- og forskriftsbestemmelser knytter sin regulering til. En endring av denne definisjonen vil således få ringvirkninger for annet regelverk som knytter sin regulering til denne definisjonen.»

Bergen kommune er ikke enige i vurderingen fra MD. Å gjøre tilpasninger til ny definisjon i annet regelverk må betraktes som en overkommelig oppgave. Videre er det diskutabelt hvorvidt denne definisjonen er veletablert. Flere rettsaker med til dels sprikende utfall har sin årsak i at dagens definisjon av avløpsvann og avløpsanlegg er uklar.

Med vårt forslag til modernisering av definisjoner vil det skapes en klarere forståelse av de grunnleggende karakterforskjeller det er mellom de ulike typene avløpsvann. I denne runden med endringsforslag er ikke gebyrfinansiering av overvannsanlegg og ansvar for skade med. Når disse delene av overvannsutvalgets forslag ev. skal behandles, vil vårt forslag til endringer i definisjonen av avløpsanlegg (basert på forslaget fra deler av overvannsutvalget) gi en mer logisk inngang til dette arbeidet enn dagens definisjon og det foreliggende forslaget fra MD.

I høringsbrevet fremgår det at spørsmålet om anleggseiers erstatningsansvar for skader forårsaket av avløpsanlegg, og behovet for eventuelle endringer i forurensningsloven § 24a, vil bli vurdert av MD i en egen prosess på et senere tidspunkt. Etter Bergen kommunes vurdering ville det ha vært en fordel om behovet for endringer i forurensningsloven ble vurdert og behandlet samlet, slik at eventuelle endringer i de ulike bestemmelsene i større grad ble sett og vurdert i sammenheng.

Bergen kommune mener det er behov for å avklare og tydeliggjøre forholdet mellom forurensningsloven (avløpsanlegg) og vannressursloven (vassdragstiltak). Vi er positive til at endringsforslaget presiserer at avløpsanlegg forstås som anlegg *som er etablert* for transport og behandling av avløpsvann, men vi vurderer at dette i begrenset grad bidrar til å avklare de tolkningsspørsmålene vi ser i praksis. Forholdet mellom avløpsanlegg etter forurensningsloven § 21 og vassdragstiltak etter vannressurslova § 3, med de respektive lovenes regler om erstatningsansvar, byr erfaringsmessig på utfordringer. Tvilsspørsmålet oppstår når det er gjort fysiske tiltak i et vassdrag, for eksempel en elv lagt i rør. Dette vil være et vassdragstiltak etter vannressursloven. Spørsmålet er om det også er et avløpsanlegg etter forurensningsloven. Slike kulverter mv. kan synes å være omfattet av bestemmelsens ordlyd. Etter vår oppfatning er det imidlertid ikke naturlig å karakterisere dette som et avløpsanlegg. I MDs merknader i høringsnotatet kapittel 6 omtales dette:

«En forutsetning for at overvannsanlegg (herunder åpne anlegg) er omfattet av definisjonen av avløpsanlegg er at det enkelte anlegg er særskilt etablert for å samle opp og avlede (transportere) og eventuelt behandle overvann. Dermed vil naturlige fordrøyningsområder og avrenningsveier for overvann, herunder vassdrag, i utgangspunktet falle utenfor definisjonen. Dersom det er gjort vesentlige fysiske tiltak på hele eller deler av fordrøyningsområdet eller avrenningsveien i den hensikt å sikre bortledning (transport) og eventuelt behandling av tilførte mengder overvann, vil disse delene likevel være å anse som et avløpsanlegg etter definisjonen. Med tilførte mengder siktes det her til den økningen av avrenningen som følger av endret arealbruk eller andre menneskelige inngrep».

Dette tilsier at MD skiller mellom «tilførte mengder overvann» og overvann generelt. Dersom definisjonen av avløpsanlegg kun er ment å omfatte anlegg som er etablert for transport og ev. behandling av en økt mengde overvann som følge av menneskelige inngrep, mener Bergen kommune at dette bør fremgå i lovbestemmelsen. Det kan være hensiktsmessig å skille mellom tiltak i vassdrag mv. som for eksempel delvis lukking av en bekk, og tiltak som er gjennomført for å håndtere en tilført mengde overvann, for eksempel fra et bebyggt område.

Innspill til ny § 22a. (pålegg om frakobling av overvann og overvannsstiltak):
Bergen kommune støtter forslaget, og har ingen ytterligere merknader.

Endringer i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpslova)

Det er gjort omfattende endringer i forhold til gjeldende lov. Spesielt gjelder dette forholdet mellom kommunen som leverandør av vann- og avløpstjenester og brukeren av tjenestene, og det er tatt inn en rekke bestemmelser som regulerer dette forholdet. Vannbransjen har lenge fremhevet behov for en vanntjenestelov for å rydde i et fragmentert regelverk, og endringene som foreslås her er et langt steg i riktig retning.

Når det gjelder finansiering har overvannsutvalget foreslått at det innføres et eget gebyr for overvann. Dette er ikke med i denne endringsrunden, men vi er kjent med at Klima- og miljødepartementet har til vurdering overvannsutvalgets forslag med innspill fra MD om innføring av gebyr. Vi imøteser et snarlig forslag om dette fra departementet

Bergen kommune støtter det foreliggende lovforslaget om omstrukturering av vass- og avløpsanleggslova og regulering av forholdet mellom abonnent og kommunen som eier av vann- og avløpsanlegg. Vi anbefaler at lovens tittel endres til *lov om kommunale vasstenester (vasstenestelova)*.

Oppsummering av Bergen kommunes høringsinnspill

Til endringsforslag i forurensningsloven:

Bergen kommune mener lovteksten (§ 21) må skille begrepet avløpsvann i spillvann og overvann, og at definisjonsparagrafen i loven må tydeliggjøre begrepene. Konkret forslag til lovtekst fremgår av vår høringsuttalelse. Spørsmålet om anleggseiers erstatningsansvar burde ha blitt vurdert samtidig.

Bergen kommune mener forholdet mellom forurensningsloven § 21 (avløpsanlegg) og vannressurslova § 3 bokstav a (vassdragstiltak) må avklares og tydeliggjøres, og at dette kommenteres i lovteksten eller merknader.

Bergen kommune støtter forslag til endring i forurensningsloven § 22a, og har ingen ytterligere kommentarer.

Til endringsforslag i vass- og avløpsanleggslova:

Bergen kommune støtter forslag til endringer i vass- og avløpsanleggslova. Vi anbefaler at lovens tittel endres til *lov om kommunal vasstenester (vasstenestelova)*.»

Med hilsen
BKMB - kommunaldirektørens stab

Ulrikke Christina Kjær - saksbehandler

Dokumentet er godkjent elektronisk.